

STUDENTEN WEEKBLAD

ORGAAN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR STUDIEBELANGEN TE DELFT

DIT BLAD VERSCHIJNT DONDERDAGS
BEHALVE IN DE VACANTIËN
DE JAARGANG BEGINT 1 OCT. HET
ABONNEMENT KOST F 1.25 P. KWART.

REDACTEUREN: MEJUFFR. J. BECKERING VINCKERS, G. A. VAN STEENBERGEN,
MEJUFFROUW E. DE KOE, ♦ F. B. SIMON VAN LEEUWEN, ♦ H. F. E. DU MOSCH,
E. VAN EVERDINGEN.
♦♦♦ VAST MEDEWERKER VOOR DE RUBRIEK MUZIEK J. ALEXANDROFF. ♦♦♦

INZENDINGEN TE BEZORGEN VOOR
MAANDAGMIDDAG 4 UUR AAN HET
REDACTIE-ADRES: KOORNMARKT 62
ADVERTENTIËN 20 CENTS PER REGEL

23^E JAARG. ♦ NR 15

TECHN. BOEKHANDEL & DRUKKERIJ J. WALTMAN JR. — DELFT

3 FEBRUARI 1921

VOUD. Nederlandsche Studenten Organisatie: Internationaal Studentencongres te Praag. — D.S.C.: Bibliotheek Soc. — Apollo, Kamermuziekavond. — Delftsche Stud. — Bestuurswisseling. — Vereenigingsleven: Algemeen Ver. Verbond, Lezing Prof. Pont: Delftsche Stud. Rugby b.; Ned. Chr. Stud. Vereeniging; Alg. Ned. Stud. Verbond. — Gedachten en Gedichten: Dornach III; Assistentie B₃. — Ziek en Tooneel: Weldadigheidsvoorstelling. — Litteraire Geschiedenis: Karel Wasch - Dialogen. — Ingezonden: Aan den W.; Ondersteuning noodlijdende Studenten; Aan hen die ten examentijd onder de wapenen moeten komen. — Studiegenoten: Electrotechnische Vereeniging; Leeghwater; Mijnw. Vereeniging. — T. H.: Oordeel over een antwoord op de prijsvraag; Aanvang colleges en oefeningen; Uitslag mens. — Correspondentie: Mejuffrouw de Redacteuse.

de Redactie getreden:
E. KANN.

INTERNATIONAAL STUDENTEN-CONGRES TE PRAAG.

Gedurende de Paaschvacantie zal de Confédération internationale des Etudiants een Internationaal Studentencongres te Praag houden, waar wel alle landen van Europa vertegenwoordigd zijn, en waarheen ook de Nederlandsche Studenten-Organisatie een officieele afvaardiging zenden.

Het programma is als volgt samengesteld:
Van 23 tot 29 Maart worden door de „Ustredni Ceskoslovenskeho Studentstva“ (Bond van Tsjecho-Slowaksche Studenten) voor de vreemden, die belangstellen in de cultuur en het leven van Tsjecho-Slowakye, excursies georganiseerd van de interessantste deelen van het land. Bezoeken worden o.a. de bekende badplaatsen Karlsbad en Marienbad, de druipsteengrot bij Macocha, terwijl tevens gelegenheid zal bestaan tot het bekijken van verschillende industrieën, b.v. de fabrieken van Skoda.

De deelnemers worden in drie groepen verdeeld, respectievelijk 23, 25, of 26 Maart vertrekken en den dag daarvoor te Praag moeten aankomen. De eerste groep blijft het langst onderweg en ziet het meest.

De kosten voor deze excursies zijn:
Van 23 tot en met 28 Maart 1100 Tsjecho-Slowakische kronen;
Van 25 tot en met 28 Maart 750 Tsjecho-Slowakische kronen;
Van 26 tot en met 28 Maart 600 Tsjecho-Slowakische kronen;

De Tsjecho-Slowaksche kroon op ongeveer 3 ct. rekenen), met inbegrip van reis- en verblijfkosten gedurende die dagen.

29 Maart. Ontvangst en feestmaal der gedelegeerden.
30 Maart wordt het congres plechtig geopend door de ere-voorzitter, den President der Tsjecho-Slowaksche Republiek, T. G. Masaryk.

Middags bezichtiging der stad en 's avonds na-voorstelling in den Nationalen Schouwburg.
31 Maart, vergadering van het congres en desondanks gala-bal.

1 April, 's morgens Congresvergadering; daarna vertrek naar Jicin, van waaruit op 2 en 3 April een tocht door één der mooiste deelen van Bohemen gemaakt zal worden.
4 April, vergadering van het congres; 's avonds ontvangst op de clubs van Praag.
5 April, vergadering van het congres.
6 April, bezoek aan de markten van Praag; desmiddags sluitingsvergadering van het congres en daarna afscheidsbanquet.
7 April, vertrek.

De kosten voor het Congres van 29 Maart tot 7 April zijn voor officieel- en niet-officieel-afgevaardigden gelijk en bedragen totaal 1400 kronen, waarbij kosten inbegrepen, en rechtgevend op deelname aan de voorstellingen, gala-bal, excursies, etc., enz.

Met nadruk wijzen de Tsjecho-Slowaksche studenten er op, dat zij gaarne in hun hoofdstad ook de Nederlandsche studenten begroeten, die niet officieel afgevaardigd zijn, en dat deze ook kunnen

deelnemen aan de excursies van 23 tot 29 Maart.

Bericht van deelname moet zoo spoedig mogelijk tot uiterlijk 10 Febr. gezonden worden aan het Algemeen Secretariaat der Nederlandsche Studenten-Organisatie, Hooikade 18, Delft. Tevens hierbij op te geven of men wensch deel te nemen aan één der drie excursies, die van 23, 25 of 26 tot 29 Maart gehouden worden.

Over het viseeren der paspoorten en de reis worden aan de deelnemers nadere inlichtingen verstrekt. Op het Tsjecho-Slowaksche visum zal een reductie van 50 pCt. verleend worden.

DELFTSCH STUDENTENCORPS.

STUDENTEN-SOCIETEIT „PHOENIX“
BIBLIOTHEEK.

Antiquarische en nieuw aangeschafte boeken.

I. Nederlandsch.

Dora Duncker — Een Liefdesidylle van Lodewijk XIV.

H. V. Schumacher — Lady Hamilton's Liefdeleven.

Ina Boudier Bakker — Aan den Overkant.

Jac. van Looy — De Ar. (Een berijmd verhaal.)

Cornelis Crul — Heynken de Luyere. (Herdruk van 1582.)

Madeleine Böhlingk — Astrid.

II. Fransch.

Colette — Chérie. (Geschenk.)

Edmond Peletier — Madame Sans-gêne.

Edmond Peletier — Les Trahissons de Marie-Louise.

III. Engelsch.

John Galsworthy — The Freeland.

IV. Duitsch.

Ludwig Biro — Das Haus Molitor.

Frank Wedekind — Der Liebestrank.

Arnold Zweig — Die Novellen um Claudia.

VI. Geschiedenis en Levensbeschrijvingen.

Martin Conway — No Man's Land. (Spitsbergen.)

S. Drogoslaw — La Pologne. Son passé et son présent.

Dr. C. Easton — Jaren van Strijd.

Dr. W. van Ravensteyn — Wereld-Oorlog.

Mr. C. P. van Rossum — Een Boek van Typen.

Dietrich Stürmer — Maximilian Harden.

H. G. Wells — Russia in the Shadows.

VIII. Sociale Wetenschappen.

Fritz Boechting — Uber den Amerikanischen Frauenkult.

XII. Wijsbegeerte.

Wilhelm Oostwald — Die Philosophie der Werte.

Rudolf Steiner — Die Philosophie der Freiheit.

DELFTSCH STUD. MUZIEK-GEZELSCHAP „APOLLO“.

Kamermuziek-avond op Vrijdag 18 Febr. 1921, in de Bibliotheek der T.H. ten bate van „Ziekenhulp“.

Uitgevoerd worden o.a.: Werken van Beethoven, Dvorak en Debussy.

Leden van het D.S.M.G. „Apollo“ hebben vrijen toegang na schriftelijke aanvraag van kaarten aan den Secretaris, vóór 7 Februari a.s., bij wien tevens introductiekaarten verkrijgbaar zijn à f 1.50.

DELFTSCHE STUDENTENBOND.

Het Bestuur van den Delftschen Studentenbond heeft zich samengesteld als volgt:

A. VAN WEELDEN, voorzitter.

J. H. DEGENS, secretaris.

A. TEN HAVE, penningmeester.

A. G. F. SMIT Jr., vice-voorzitter.

R. D. HUYNINK, vice-secretaris.

VEREENIGINGSLEVEN.

ALGEMEEN NEDERLANDSCH VERBOND.

NEDERLAND EN ZUID-AFRIKA.

Lezing van Prof. Pont.

De Oost-Indische Compagnie vestigde omstreeks 1650 een nederzetting in Zuid-Afrika. Na de ophefing der O.I.C. kwam in 1816 de kaapkolonie voor goed onder Engelsch bewind. In 1822 beveelt Lord Somerset, dat Engelsch de officieele taal zal zijn, zonder dat Nederland er zich om bekommert. Het Hollandsch element behield eigen taal, geloof en zeden tegen alle verdrukking in, zonder eenigen steun van het moederland, want tot eenigen tijd voor den Boerenoorlog was de band met Nederland geheel verbroken. Nu nog hebben de Hollandsch-Zuid-Afrikaners de overhand. Vooral is dit 't geval in 't gebied der oude Boerenrepublieken Oranje Vrijstaat en Transvaal. In Kaapland hebben zij de laatste 20 jaren over 't algemeen de meerderheid weten te verwerven, uitgezonderd in havenplaatsen als b.v. St. Elisabeth. Zelfs in 't bij uitstek Engelsche Natal begint het Afrikaansche onderwijs op te komen. Ten Noorden van de Zuid-Afr. Unie wordt in Rhodesië thans 'n geweldige taalstrijd gevoerd. Ofschoon Engelsch onderwijs kosteloos ter beschikking staat van de Hollandsch-Afrikaansche bevolking, geeft deze er de voorkeur aan met moeite en kosten haar eigen scholen in stand te houden. De Zuid-Afrikaner is zeer gehecht aan zijn mooie land, dat bovendien een heerlijk klimaat heeft. Zijn taal heeft zich een bestaansrecht verworven: de tegenwoordige directeur van onderwijs neemt geen Hollandsche onderwijzers aan, die geen Zuid-Afrikaansch kennen of 't niet willen leeren. Er leeft in Z. Afr. een jong, zelfbewust volk met opbruissende levensmoed en karakter, al mag dan de algemeene ontwikkeling nog niet hoog staan. Evenwel in de politiek is ieder Zuid-Afrikaner thuis; hij eert zijn voormannen, ieder jaar b.v. wordt de dag herdacht, waarop Jopie Fourie, één der onderkondmandanten bij de rebellie in 1914, martelaar werd.

Gedurende den oorlog valt een ontwakend handelsstreven op te merken. In 1914 werd n.l. een vereeniging opgericht, die het dagblad „De Burger“ stichtte, dat sterk nationale neigingen toonde. De Engelschen trachtten dit doel te krijgen door advertenties te weigeren. De Boeren boycotten de Engelsche firma's toen, ook richtten zij in 1915 een Z.-Afr. handelshuis op, dat zich de laatste twee jaar wel uitbreidt. In Z.-Afrika zijn echter weinig handelsmensen, de jeugd gaat er zich nu op toeleggen (o.a. studeeren in Rotterdam 15 Z.-Afrikaners) gesteund door de „Help mekaar“ beweging, oorspronkelijk opgericht om de rebellen, die tot geldelijke boeten waren veroordeeld er bovenop te helpen, het overblijvende geld werd voor studiebeurzen beschikbaar gesteld. De Boeren trachtten ook, tegen den zin der Engelschen, zelfstandig wol te verkoopen. Daardoor ontstonden Boeren-samenwerkvereenigingen, die afzijdig staan van de Engelsche handelslui. Er ontstond zoo een ontzaglijke coöperatieve beweging. Z.-Afrika zal waarschijnlijk toekomstig een groote fabrieksnijverheid ontwikkelen. Spoorwegen en mijnen zijn nu in Engelsche handen. Deskundige bladen zijn het Journaal van Nijverheid en dat van Landbouw.

Een ingenieur, die naar Z.-Afrika gaat, moet tijd hebben om te wachten, hij moet op de onderste trap beginnen. Niemand biedt vanuit Z.-Afrika een plaats aan. De Delftsche ingenieur is er niet bekend. Hij moet er heen gaan met ideeële overwegingen en belangstelling genoeg hebben om zich te geven aan een wordend volk, dat er door de verdrukking bovenop is gekomen. Er is kapitaal voor noodig en hij zal zich moeite moeten geven om wat te bereiken; de weg wordt hem niet gebaad, maar Z.-Afrika is een rijk land van groote mogelijkheden en in de toekomst zal het voor ons landje een groote steun kunnen zijn, waarschijnlijk meer dan wij voor Z.-Afrika, zegt spreker, daar wij deel uitmaken van een zinkend werelddeel. Nederland kan zijn eigen volksleven opheffen door zijn beste krachten naar Z.-Afrika te sturen.

Het is jammer, dat deze pittige voordracht door zoo weinigen werd bijgewoond, in 't bijzonder waren de eerstejaars met geen kaarsje te vinden.

DELFTSCHER STUDENTEN RUGBY-CLUB.

Rugbymatch Delft-Groningen op het U.D.-veld te Deventer.

Als scheidsrechter Kriek de teams in 't veld fluit heeft Delft een invaller voor den full-back. Groningen is volledig. De teams stellen zich als volgt op:

	Delft		
	Schuring		
	Ebeling		
		Thal Larsen	
	Bunge	Lefebvre	
	Garnade	v. d. Berg	
Heyting	Tideman	Steenhoek	
Vlaming	Rooseboom	Diepeveen	
	v. Vuuren	Waller	
	—●—		
	v. Schalkwijk	Lindeque	
Uijs	Wagener	Verjoen	
Gouws	Leroux	Wijkerd	
	Besselaar	Serventijn	
	v. d. Merwe	Jentink	
	Bronkhorst		
	Bronkhorst		
	Vermeulen		
	Groningen		

Om 2.35 trapt de burgemeester van Deventer voor Groningen af. Het spel verplaatst zich dadelijk snel heen en weer. Het is een wederzijdsch verkennen van de voorhoede. Dan breekt Delft in eens door en na een keurige „dribble” van forwards en three-quarters maakt captain Ebeling de eerste try voor Delft (3-0).

Delft blijft enthousiast aanvallen. Als de bal dan goed uit de scrum komt weet Lefebvre na een onberispelijke passing van de three-quarters de 2e try te maken, die in een goal wordt omgezet (8-0).

Blijde hoop is in de harten van het Delftsche team en zijn supporters, maar Groningen komt nu fanatiek opzetten en Bronkhorst weet na een doorbraak den stand op 8-3 te brengen. Even daarna komt Groningen door fout ingooien van den half-back gemakkelijk aan zijn 2e try (8-6).

In dezen stand wordt gedraaid. De Delvenaren blijken er na de rust heelemaal uit te zijn, met het gevolg, dat Groningen de score door 2 snel op elkaar volgende tries weet op te voeren tot 8-12. Delft zet de tanden op elkaar, maar de three-quarterlinie rommelt verschrikkelijk. Elke aanval mislukt door het onzuivere overgeven van den bal. De Groningsche three-quarters zijn geweldig op dreef en weldra is de stand 8-15.

Door een misverstand onder de Delvenaren ver-groot Groningen op gelukkige manier den voorsprong uit een free-kick n.l. de Groningsche full-back een drop-goal te maken. De bal springt echter tegen de lat het veld in. Delft, dat zoo'n geval nog nooit heeft meegemaakt, staat een oogenblik te kijken, niet wetende, wat te doen, en voordat het bekomen is, heeft Groningen een try, en daarvan een goal gemaakt (8-20).

Het laatste gedeelte van den tijd is Delft overwegend sterker, maar weet zijn meerderheid niet in punten uit te drukken.

Als Kriek, die deze match op strenge doch onberispelijke wijze geleid heeft, tijd fluit, heeft Delft zijn 2e nederlaag in de competitie te pakken.

Toch was het spel van Delft veel beter geworden. Vooral de wing-three-quarters moeten genoemd worden. Het tacklen kan nog veel verbeteren; het geschiedt over het algemeen nog te hoog. Ook het long-passing moet nog veel geoefend worden. Zooals het nu ging, was het dikwijls om te huilen.

Bij Groningen blonken uit de gebroeders Bronkhorst en Jentink.

Het gaat er nu om spannen, wie leider en wie heklensluiter wordt in de competitie. In dit verband zullen de wedstrijden Amsterdam-Groningen en Delft-Rotterdam bijzonder belangrijk zijn.

We kunnen van Rotterdam winnen, als er maar geregeld getraind wordt. Maar een goede training is alleen mogelijk als er minstens 30 menschen komen en daar ontbreekt in den laatsten tijd nog wel wat aan.

Komt dus allen oefenen en slaapt uw clubgenooten en kennissen mee. Wie er in slaagt ook anderen enthousiast te maken voor het rugbyspel bewijst daarmee de D.S.R.C. en het rugbyspel een grooten dienst.

Three cheers for the D.S.R.C.

NED. CHRISTEN.STUD.-VEREEN. AFD. DELFT

Donderdag 10 Febr. Gewone Vergadering des avonds 8 uur, in „t Nut”, Oude Delft 48.

Spreker: de heer N. Padt.

Onderwerp: „Schuld en Boete” van Dostoevsky.

ALGEM. NEDERLANDSCH STUD.-VERBOND.
VIIe Groot-Nederl. Studenten-Congres.

Als aanvulling van de reeds vroeger gedane mededeelingen machtigt het congresbestuur ons het volgende bekend te maken.

Het programma is voorloopig als volgt vastgesteld:

Woensdag 16 Maart, 's avonds 8 u. Gezellige samenkomst.

Donderdag 17 Maart, 9¹/₂ v.m. Opening van het Congres. Toespraak van den Rector-Magnificus der Technische Hoogeschool en ontvangst bij den Burgemeester van Delft.

2 u. n.m. Rede van Dr. H. Gunning Wzn. over: „Opvoeding en Onderwijs”.
..... (Een Vlaming, zoo mogelijk over den economischen achtergrond van de Vlaamsche Beweging.)

6 u. n.m. Gemeenschappelijke maaltijd.
8 u. n.m. Prof. J. W. Pont over: Zuid-Afrika.
Rede van Mr. E. van Dieren over Vlaanderen.

Vrijdag 18 Maart, 9 u. v.m. Gedachtenwisseling van de Studenten.

2 u. n.m. Rede van Prof. P. J. Blok over
Bezichtiging van de Nieuwe Kerk en kranstegging op het graf van Willem den Zwijger.

8 u. n.m. Tooneelvoorstelling van Dr. Willem Royaards en zijn gezelschap: Adam in Ballingschap, door Joost van den Vondel.

Zaterdag 19 Maart. Uitstapje naar de Kievit en Meiendel. Pic-nic in de duinen. Officieele sluiting van het Congres.

Het congresbestuur heeft gemeend, dat de vrije gedachtenwisseling tusschen studenten, over onderwerpen betreffende Algem. Nederl. Studentenbelangen, van groot gewicht is.

Studenten die genegen zijn een onderwerp in te leiden kunnen daarvoor pl.m. 10 min. den tijd krijgen, waarna gedebateerd kan worden. Plannen hieromtrent worden gaarne afgewacht door het congresbestuur.

Secretariaat van het congresbestuur is tot 8 Febr. Oostsingel 12 c Delft. Daarna Hugoplein 11, Delft.

Propaganda-Commissie: Verhulstraat 16, Den Haag.

Huisvestingscommissie: Noordeinde 30, Delft.

Inlichtingscommissie: Hugo de Grootstraat 102, Delft.

De Propaganda-Commissie voor het VIIe Groot-Nederl. Stud.-Congres 1921, Delft.

30 Jan. 1921, Verhulstraat 16, Den Haag.

GEDACHTEN EN GEDICHTEN.

DORNACH III.

Hetgeen de cursus in het Goetheanum mij gegeven heeft is een groot aantal perspectieven, zowel voor het practische leven als voor de studie en ik geloof niet, dat dit iets persoonlijks geweest is.

Dikwijls waren het op 't eerste gezicht kleinigheden. Achteraf bleek het wat ze waard waren.

Ook voor den omgang met menschen. Vele studenten hebben er voor 't eerst een idee gekregen wat luisteren was. Met dit luisteren wordt bedoeld het aanhooren van een anders meening, zoodat we ons als 't ware in hem verplaatsen en ons door hem laten leiden. Zoodoende kan men z'n motieven en gedachtegang te weten komen en een zuiver objectief oordeel krijgen. Alle direct opkomende gedachtesjes zowel voor of tegen moeten onderdrukt worden.

Dan kan men met vrucht gedachte wisselen.

Het staat nu wel enorm flink als men zich niet in een ander „wenscht” te verplaatsen, maar in werkelijkheid is het onvermogen en luiheid, dat naar een motiveering zoekt.

Hoe noemt men in 't algemeen een struisvogel, die deszelfs hoofd in het zand steekt?

Het is dan ook al van ouds bekend, dat de eenige en beproefde manier van debatteeren is, dat men zijn eigen gedachtegang constant volgt en niet luistert naar den tegenstander, of nog beter hem niet aan 't woord laat komen.

Maar dit zijn manieren van eerstejaars of van menschen, die te veel tijd hebben.

Het spreekt van zelf, dat deze inspannende, doch productieve manier van luisteren, niet altijd kan en hoeft toegepast te worden.

Als dit bijv. op colleges gebeurde zou gansch het collegetrappend deel van Delft in een zenuwinrichting, anders genoemd gekkenhuis, verzeild raken.

Bij luisteren aansluitend, is 't praten, dat kalm, duidelijk en vooral niet te snel moet gebeuren.

De spreker moet zich duidelijk voorstellen, wat hij meent en zijn gedachten niet als een racewagen voor zijn woorden uit laten snellen.

Er moet tijd gelaten worden aan den toehoorder om het op te nemen.

De colleges, waar dit gebeurt, zijn te tellen.

„Ja, maar anders komt de prof niet klaar de stof.”

Beter een kwart begrepen dan een dictaat niets ervan onthouden.

Dan komt het collegeloopten neer op het uitspaa van een leerboek. „Alweer zooveel gulden v diend”, kan men dan met trots zeggen.

Ook is een gevolg van Dornach geweest, dat studenten, die zelf niet instaat waren om het mo in het droge deel van de studie te vinden, eenigszins apathisch waren geworden, weer vuur zich op de studie wierpen.

Dit is vooral bij de medische faculteit het ge geweest.

Otschoon een nieuwe richting merkbaar is, nog velen van de meening dat „de mensch bes uit een verzameling cellen”, zowas zeker profes op een college in de wijsbegeerte vertelde. Dit nu misschien niet geheel waar of althans een klein deel van de waarheid, evenals het subli gezegde:

„Ohne Phosphor keine Gedanken.”

De aanwijzingen, die Dr. Steiner uit „übersi licher Erkenntnis” verkregen heeft, deden velen de vooruitzichten watertanden.

Overal is wel in die richting eenigszins ken ring te zien. De invloed van ziel op lichaam, gedachten op gezondheid, wordt in de Amerika sche „Standaardwerken” tegenwoordig genoeg sproken.

Doch Dr. Steiner duldt evenmin hier als andere dingen diletantisme.

Slechts streng wetenschappelijk mag hier te w gegaan worden.

Op paedagogisch gebied heeft Dr. Steiner geschreven „Erziehung des Kindes vom Gesich punkt der Geisteswissenschaft”.

Daarin werd er op gewezen hoe men in de ee 7 levensjaren alleen door het voorbeeld kan werke

In de volgende periode, van het wisselen der den tot de puberteitsjaren richt het kind naar dengene, in wien het zijn meerdere v

het autoriteitsprincipe werkt dan heilzaam.

Daarna komt de tijd, waarin het eigen oord zich kan gaan vormen.

Lessing schreef al:

„Opvoeding schenkt den mensch niets, dat ook niet door zichzelf zou kunnen hebben; geeft hem datgene, wat hij uit zichzelf zou kun hebben slechts vlugger en gemakkelijker.”

Men kan in hoofdzaak drie richtingen in 't o derwijs onderscheiden.

Strenge gehoorzaamheid moet het kind tot de dwingen, met hoop op belooning voor go plichtsbetrachting.

Resultaat: Goede Staatsburgers, die hun pl nakomen en hun meerderen gehoorzamen. Ge zelfstandige menschen, geen eigen initiatief, g eigen studie, geen gevoel voor kunst.

De tweede methode is, dat de opvoeder alle datgene vertelt, wat hij zelf belangrijk acht. berust soms op ijdelheid van de ouders, die gaat zichzelf terug willen zien in hun kinderen.

Bij deze beide methoden wordt de wil bui beschouwing gelaten.

De derde richting keurt deze twee af om de hoorzaamheid, die ze afdwingen en laat de jett vrij opgroeien. Men hoopt de wil hiermee te wikkelen, maar de vrijheid ontaard in bandel

Het is goed, zegt Dr. Steiner, wanneer de dren eerst met eerbied tegen iemand leeren zien. Vooral zij, die later een leidende pos moeten kunnen innemen.

Dit mag in Hollandsche ooren eenigszins vree klinken. De Hollander duldt geen autoriteit bo zich. Een verkeerd uitgerekte vrijheidszin met noodige dosis eigenwijsheid laat hem niet ga iemand als zijn meerdere erkennen.

Niet velen zullen loochenen, dat onderwijs van eenig belang is.

Dat de onderwijzer als een werktuig of lie als een machine beschouwd wordt, is een hoo

Inplaats dat het als een keurkorps in aan was, waarbij men om een plaats moest vech gaan velen er pas in uiterste noodzaak toe om les te geven.

Vele onderwijzeressen gebruiken hun diplo om een anderen werkkring te vinden.

Men kan toch ook niet verwachten, dat roeping blijven voelen, waar niet de minste wa deering voor hen gevonden wordt?

Dit zou het eischen zijn van bovenmenschi eigenschappen.

Dengenen, die belang in deze kwesties stell kan ik aanbevelen het maandblad „Die ledige deeling van het Sociale Organisme”: administr P. J. de Haan, Parkstraat 45, Utrecht, waaruit het eerste gedeelte over paedagogie, eenigszins wiizigd, is overgenomen.

Het abonnement kost f 1.50 per jaar.

Ook nadere inlichtingen omtrent de Walde Astoriaschool te Stuttgart, waar Steiner's prin pe's in praktijk gebracht zijn, kan men vinden.

enslotte nog iets over de Eurythmie.

De voorstelling ging vooraf een inleiding van Dr. Steiner, waaraan ik het volgende ont-

is geen uitdrukken van gedachten, noch zielsemoties. Doch het zijn de bewegingen 't spreken, die, bij 't hooren alleen, niet waarom worden. De bewegingen van de spreekorganen, van het strottenhoofd.

Zoals Goethe het blad beschouwde als een gemorphoseerde plant en een plant als een gemorphoseerd blad, zoo is hier het heele naam te beschouwen als een spreekorgaan.

berust dus niet op mymie en pantomime 't het is eenvoudig het voorstellen van de bewegingen der spreekorganen.

Zoo eenvoudig is het echter niet. Het verband tusschen die bewegingen kan men op „Sinnlich-sinnliche” wijze vinden.

Deze bewegingen wordt uitgedrukt hetgeen lichter gemeend heeft in de woordcombinaties en.

wordt n.l. bij gedeclameerd.

het „künstlerische” woord, afgezien van de betekenis, het muzikale in het woord.

is dus iets, wat men zoo „erleben” moet, 't er wat achter te zoeken of erbij te denken.

zal dus wel niet naar den zin zijn van student, die in den gang van het hoofdgebouw.

de teekening voor het feest, ten bate der eene Hoogleraren, kijkende, zei: „Het is geen kunst, want je kan er niets bij denken”.

resultaten, die er toen al mee bereikt waren, 't wel het volgens Steiner nog zeer in 't begin tium verkeerde, waren alleszins bewonderenswaard, hetgeen iedereen moest toegeven, die niet stensvol met vooroordeelen zat.

„reek dan ook wel uit het applaus, na alloor voorstellingen. Het viel me echter eenigszins n, dat deze barbaarsche Europeesche gewoonte de stilte te verscheuren ook daar nog bestond.

publiek was echter uit Bazel en dus van normaal soort.

vooral de gedichtjes van Christian Morgenstern en zeer geestig „te zien”, zooals Palmström en makunkel.

„Het zou me leed doen, als ik het streven van S.W., onbewust steunde en wil dus niemand zijn indolentie wakker schudden. Ik kan U was niet als Querido „striemen en bebeuken met orden als kinnebakslagen”.

„Ik wil ik geen speculatieve beschouwingen en formules alleiden over „De huiddikte den Delftschen student, een functie van de tjes-luchtdichtheid”.

„lechts even erop wijzen, dat er iets gaande is, 't U een hoop van „halen” kunt. . . en is krijgen de kunst?”

„Steiner komt twee weken in ons land om drachten te houden.

„Het is gelukt om Delft op het programma te gen en de vereeniging „Vrije Studie” heeft hare bewerking toegezegd.

„De juiste datum is nog niet bekend, valt echter schein 19 Febr. en ± 7 Maart, en wordt zoo edig mogelijk bekend gemaakt.

„Zullen ook Eurythmie voorstellingen gehouden den, o.a. in Rotterdam en Den Haag, waarvoor tional dames mede de reis uit Dornach zullen waarden.

Assistentie B.

„Mijnheer — is U wel eens wachtende geweest op lieve bekende? Het eerste kwartier gaat van voorbij, het tweede kwartier — o, dat heeft zo graag over voor iemand van wie men 't 't derde kwartier: zij komt niet; 't vierde: op en vrees; 't vijfde: men gaat heen, maar keert 't zesde: och, lieve God, ik heb mijn tijd onverspild; 't zevende: maar ik blijf toch nog, nu al zolang ben blijven staan; 't achtste: razernij, wensingen; 't negende: men gaat naar huis en zich op de sofa en voelt een gelatenheid alsof met de dood arm in arm liep.

MUZIEK EN TOONEEL.

GOOTE WELDADIGHEIDSVORSTELLING 14 FEBRUARI.

„Bovengenoemden datum zal in het Gebouw K. en W. een weldadigheidsvoorstelling plaats ben ten bate van weduwen en weezen van genen Deutsche officieren. Behalve een een-akter Cor van der Lugt-Melsert, zangnummers van Duitsch Mannenkoor en vermoedelijk ook van t, staat op het programma een groote film te vertooning in Holland) samengesteld door schillende Deutsche professoren, een film, die uitbreid, zeer aangrijpend, doch strikt onrdreven overzicht geeft van de ellende in tischland. Allerlei ziektegevallen, de tubercu- t hongereudeem, de rachitis (Eng. ziekte) wor-

den geprojecteerd en daarnaast statistieken tusschen 1890 en nu. Daar leest men af, dat bijv. aan rachitis 6 miljoen kinderen lijden, waarvan 2½ miljoen vrijwel op te geven zijn.

Een dokter treedt als explicateur op. Vooral ook voor med. studenten zal deze film belangrijk zijn.

De prijzen der plaatsen zijn f 5, f 4, f 3, f 2 en f 1. De voorstelling trekt in Haagsche kringen enorm de aandacht, de rangen à f 4 zijn reeds uitverkocht.

Kaarten binnenkort in Delft verkrijgbaar.

LITTERAIRE KRITIEKEN.

KAREL WASCH. DIALOGEN.

Hier houdt de kunst op. Een wetenschappelijk, onbewogen zoeker tast met een zelfgevoemd zintuig, dat wij normalere menschen als een leelijke uitwas beschouwen, naar wat voor hem de diepste diepten beteekenen. Angstwekkend haarlijne ontledingen van overbeschaafde personen in decadente omgevingen. In hun deugden en gebreken zijn al deze personen volmaakt als constructies; en menschelijk bijna even volmaakt onbestaanbaar. Maar naar realiteit wordt ook in 't minst niet getracht en wij, zijn lezers, kunnen deze voor een keer ook wel eens missen. Als het nu maar niet zóó ging. Maeterlinck, dat kunnen wij tenslotte nog velen, de zielen en symbolen dooreen op het tooneel, hun neigingen tot elkaars zusterzielen en symbolen fluisterend — maar zooals bij Karel Wasch: de zielen confereerend over de perversiteiten en abnormaliteiten van haar werkelijk afwezige omhulsels — het is onverdragelijk. Vooral als het in omslachtige, wijsgeerige taal gaat. De personen zijn bovendien allemaal zelf ontleders, die elkaars manier van redeneeren becritiseeren, terugrijpen op een vroeger gesproken woord (als Karel Wasch niet verder kan natuurlijk, of bang is dat het zoo misloopt) en om beurten elkaar de wederzijdsche ontledingen naar het hoofd werpen. Daarbij is het nergens geestig en soms even afstootend door een onartistieke quasi-mondainiteit of heel gewichtige fijne ontleding. B.v.:

„A n g e (spotachtig). Und das war?

Geerten. Ook je verlegenheids-Duitsch is schitterend.”

Hiervoor schaam ik mij.

Om zulk een boek heelemaal naar waarde te kunnen schatten moet men eigenlijk als Karel Wasch zelve zijn, anders is de zielkundige ontwikkeling vrijwel niet op den voet te volgen. Het is iets zeer bijzonders, voor de enkelen, die het doodloopen in een warrig en onschoon labyrinth verkiezen boven het vrij rondwalen buiten de bosschen.

Wat ik in een boekje kan waardeeren, is een enkel mooi gezien beeld, een sterke hartstochtelijke passage, een weke maar zuivere stemming.

„... den schouwer is het alsof achter ieder gebeuren rijst een immer wijkende geheimenis, die hij ontwaart als grond van het grondelooze. . . en wier naamloozen vorm hij zich noemt geloof. . .”

„... mijn lippen doen dalen tot de blanke schemering van haar vleesch. . .”

En in het laatste dialoog:

„(De stilte duurt nog voort.)

A n g e. Zal ik nu iets voor je spelen?

Geerten (een huiver van ontroering doorvaart hem. Zijn stem beeft). Nóg niet. . .

A n g e. Waarom ontroert je dat zoo?

Geerten. Ik hoorde het al in verbéelding. . . .”

Maar dit alles is te zeldzaam in het boek, en niet genoeg voor ons begeerig hart. — W.

INGEZONDEN.

AAN DEN HEER W.

Klarende Luchten. Gedichten van Peter van Maarn, Zonnebloemboekjes No. 15.

Eenige weken geleden verscheen er over dit boekje een critiek in het S.W. van de hand van den heer W. En die diende vergeten te worden, als hij niet zooveel kwaad berokkenen kon door de verregaande onbenulligheid, die er uitsprak.

Critieken schrijver is een aardig werk, gewoonlijk 't meest voor den schrijver.

Bij een eerlijken criticus is de critiek, als ze niet louter om de critiek zelve geschreven is, evengoed gemoedswerk, als het gedicht bij den dichter. Daar is evengoed een inspiratie voor noodig, ze hoort eveneens voor alles „aller individueelst” te zijn, en den criticus uit waren drang uit 't hart gegroeid. Het moet evengoed kunst zijn als het proza, het vers. Zóó is Van Deyssel, zoo is Kloos, zoo is Van Eeden in z'n werk.

Hun arbeid geeft behalve wetenschappelijke verdienste ook waarachtige kunst.

En dat zijn de eischen aan een „critiek” te stellen. Dien kant schijnt de heer W. nootig bekeken te hebben.

Hij meende er af te zijn met wat te zeggen over

volle maag melancholie, dichters aan te halen, die gebruikt zouden zijn (God zegene den greep!) en verder 't veel over kikkers, koeien en andere wonderlijke dingen te hebben. Van eerlijke foutsontleding, en rechtvaardige critiek (die op z'n tijd ook waardeering is) geen sprake.

Een enkele mingelukte zin aanhalen (ik geef graag toe, dat die er zijn) en dan beweren, dat iedereen zoo'n boekje uit z'n geheugen saam kan rapen.

„k Zou 't aan 's Heeren W.'s stijl niet zeggen, die is allerminst onberispelijk. (Veel te lange zinnen, zonder innerlijke samenhang.)

En 's Heeren geheugen schijnt ook al niet van een onbetwistbare kwaliteit te zijn, tenminste hij ruikt in z'n voorbeelden heele zinnen uit hun verband en volgorae. „Zijn stuk voldoet aan geen der deke eischen, aan een goede critiek te stellen. De verschadende voorbeelden ontleden wil ik hier niet. Even diene opgemerkt, dat men ook Boutens'

Hoe laat is 't aan den tijd

bespottelijk kan maken door achtervoeging: de klok slaat hallef ellef.

De beeldspraak in den ter plaatse aangehaalden regel

Hij breekt mijn trots den snooden kruin

En slaat mijn ijdelheid in puin,

is den heer W. blijkbaar ontgaan.

Doodslaan met lange, spottlachen in korte zinnen's kunnen alléén maar een Querido etc.!

Over de volle maag-melancholie, den H.B.S.-jonven en de petroleumlamp heet de heer W. het ook mis. Het gedichtje:

Achter jou huisje lieveke, wiegen de

wilgeboomen —

maak je niet, al ben je nog zoo'n geroutineerd rijmelaar, bij een petroleumlamp.

Het:

God's zonnelag heeft alles nieuw gemaakt

Het stralend lied is in mijn ziel ontwaakt!

kun je niet uitbroeden met een volle maag. Het werk van Van Maarn verdient m.i. allen lof en alle waardeering.

Mijn hoofdbezwaar is echter, (en nu zetten we alle gekheid op een stokje) het totale gebrek aan waardeering voor 's Heeren van Maarn's Godsopvatting, de verregaande onwetendheid van den schrijver op 't gebied van den „verborgen omgang met God”, de soms vlegelachtige uitdrukking van z'n wanbeschouwing over de realiteit van God voor den geloovige. Ik beschouw dan ook een zin als: „Kijk toch eens na me God, me God van het ster-gewemel, ik ben zoo echt geloovig” als louter profanie.

Zooiets verwacht men niet in een „litteraire” critiek.

Mijnheer W. moet het zoover brengen, dat hij een innige vroomheid als:

Lief onze smart maakt hii tot vreugdebron

Geloof in God en alles zal weer klaren

kan waardeeren, of anders niet aan becritiseering van religieuze poëzie zich wagen.

„Dat God de „ziel ploegt tot rijner korendracht”, dat onze dagen maar „opgetuigde ijdelheid zijn”, dat de ziel „om Gods toren loopt als een onrustige wind” tot ze in hem, „haar zeker veilig thuis en laatst geluk” terust gaat, dat snapt de heer W. niet. Misschien leert het leven.

Dan is het waardevoller dan hatelijke krietieken schrijven, als het leven z'n scherpe critiek over ons schrijft.

Ik zeg niet: „ga zoo door en ge zult spinazie eten.”

De heer W. wachte tot het leven hem een dieper inzicht in de dingen heeft gegeven. Zoolang schrijve hij alles, maar geen litteraire kritieken. Mag ik eens met hem kennis maken?

J. J. VAN WOUW.

ONDERSTEUNING NOODLIJDENDE STUDENTEN.

Als penningmeester van het Nederlandsch Studenten-Comité voor steunverleening aan de noodlijdende studenten van Centraal- en Oost-Europa, laat ik hier volgen een verantwoording der tot 22 Januari ingekomen gelden: Collecte tijdens vergadering Ned. Stud. Organ. f 100.—, door J. Swemle Jr. een collecte van Unitas, Utrecht f 27.50, door F. J. Wing Easton namens het comité te Delft f 200.—, verzameld door J. H. Smits te Amsterdam f 280.—, verzameld door mej. G. H. Andriessen te Leiden f 150.—, van N.N. tijdens A. V. f 5.—, van jur. cand. C. G. J. f 2.50, van ing. J. J. v. d. B. f 10.—. Totaal f 775.—.

„Giften voor dit doel kunnen, hetzij rechtstreeks aan den ondergeteekende gezonden worden, hetzij aan een der plaatselijke commissies afgedragen worden.

De Nederlandsche studentenwereld zal nog veel meer moeten doen, wanneer zij eenigermate voor haar aandeel in het ondersteuningswerk wil opkomen. De studenten van Oxford alleen zonden reeds bijna f 30000.—, terwijl er van de studenten

van Zuid-Afrika reeds een aanmerkelijk hooger bedrag inkwam. Er is zooveel noodig, dat wanneer niet overal zoo krachtig mogelijk meegewerkt wordt, de steun niet zal gegeven kunnen worden in die mate als noodig is.

Het European Student Relief Committee, waarvan ons Nederlandsch comité een onderdeel is, werkt nu samen met de bekende American Relief Administration van Herbert Hoover, waarvan het voordeel is, dat wij alle hulpmiddelen dezer administratie mogen gebruiken en dus met minimum van onkosten maximum resultaat van relieffwerk bereiken. Buitendien heeft Hoover zich persoonlijk tot de rectoren der Amerikaansche universiteiten gewend en het ondersteuningswerk voor ons comité daar krachtig bevorderd.

Sinds September wordt er nu vanwege ons comité aan ongeveer 4500 studenten te Weenen onthijt verstrekt, terwijl een ongeveer even groot getal met kleeren geholpen werd. Al naar gelang er geld inkwam werd toen de hulpactie langzamerhand uitgebreid tot Innsbrück, Graz, Budapest en Warschau, terwijl in Duitschland, waar de Society of Friends reeds begonnen was met de ondersteuning van studenten, dit werk nu overgenomen werd en allengs tot een aantal universiteiten uitgebreid.

Volgens de berekeningen van Hoover moeten wij er op rekenen, dat in al deze landen samen ongeveer honderd duizend studenten onze hulp noodig hebben en dat wij voor hen in geldswaarde uitgedrukt gemiddeld dertig gulden per man noodig hebben. Dus moeten wij zien het tot drie millioen te brengen.

Voor al kleeren zijn ook dringend noodig. Laat ieder dus zijn garderobe eens nazien. Bijna ieder heeft wel een pak of dassen, die hij bijna niet meer draagt, of boorden, die hem te klein zijn. Alles van dien aard is zeer welkom. De Delftsche commissie heeft reeds besloten een geregelde inzameling van kleeren te houden. Wellicht kunnen andere plaatselijke commissies dit navolgen.

Wat men aan kleeren missen kan, kan bezorgd worden:

In Delft bij: J. C. de Loeff, Choorstraat 3.

In Leiden bij: J. J. Schokking, Pieterkerkehoorsteeg 15.

In Amsterdam bij: mej. J. Ophorst, Vossiusstraat 43.

Voor de andere plaatsen hoop ik spoedig ook adressen te kunnen opgeven.

Wie niet in een dezer plaatsen woont, kan het aan mij zenden, adres: Hardenbroek, Driebergen.

H. C. RUTGERS,

Penningm. Nederl. Steuncomité.

Driebergen, 24 Januari 1921.

AAN HEN, DIE IN DEN EXAMENTIJD ONDER DE WAPENEN MOETEN KOMEN.

Nog steeds verkeert menigeen in de onzekerheid of hij het examen waarvoor hij werkt zal kunnen a leggen. Indien hij namelijk vlak voor het begin van het examen, al is het maar voor korten tijd, onder dienst moet komen, kan dit zijn studie met een half jaar verlengen. Van deze korte dienstperiode zou hij nagenoeg geen nadeel ondervinden indien het hem veroorloofd was, deze in de groote vacantie, of op een ander door hem zelf te bepalen tijdstip te vervullen. Van den kant der militaire overheid is in deze wel medewerking te verwachten.

Toen verleden jaar de heer F. B. J. Gips in zijn functie van president der Delftsche Studenten-Federatie voor deze zaak op audiëntie bij den Minister van Oorlog is geweest, heeft deze hem verzekerd dat het de bedoeling is om bij het oproepen van studenten weder de bij normale omstandigheden geldende gebruiken te volgen. Een gezamenlijk verzoek van hen die in een zellide geval verkeerden heeft dus alle kans van slagen. Daar echter dergelijke verzoeken eerst bij de corpscommandanten moeten worden ingediend en men pas bij weigering zich tot den Minister kan wenden, zal schrijver dezes zich voorloopig tot zijn eigen corps (de genie) beperken. Hij raadt echter ook aan hen die bij andere wapens verkeerden, op dezen oproep te antwoorden, daar hij dan de gegevens heeft om bij eventuele weigering een gezamenlijk request bij den Minister in te dienen.

Bij de genie doet zich het geval voor dat vele vaandrags, welke nog niet als vaandrig gediend hebben, voor zes weken onder de wapenen moeten komen. Van deze opkomst is hun uitstel verleend tot 8 Mei 1921, terwijl hun is medegedeeld dat na dien tijd uitstel niet meer mogelijk is. Dit is voor velen die in Juni examen willen doen zeer hinderlijk. Een gezamenlijk verzoek om uitstel tot na afloop der examens en om het recht, zelf den tijd van deze zesweeke opkomst te bepalen, is dus zeer redelijk.

Schrijver dezes verzoekt nu allen die voor zijn actie voelen, hun naam, adres en militaire omstandigheden te willen opgeven, dan zal hij zoo spoedig mogelijk de genisten verzamelen om het bedoeld request aan den commandant van het regiment genietroepen in te dienen.

Brieven hierover te richten aan de redactie en te voorzien van het hoofd: „Dienst gedurende examens.”

STUDIEBELANGEN.

ELECTROTECHNISCHE VEREEN. TE DELFT.

Lezing met demonstraties op 10 Februari des avonds ten 8¼ uur in zaal β van het gebouw voor Nat. en Electr.

Spreeker: Dr. B. van der Pol Jr.

Onderwerp: „De Triode als Oscillator”.

LEEGWATER.

Vergadering op Woensdag 9 Februari 1921, zaal 204, Gebouw w. en S., Nieuwe laan. Aanvang 8 uur.

Voordracht van Prof. Ir. J. Franco, Chef van Dienst van Materieel der N. S.

Onderwerp: „Het stoken met Kolenpoeder”, lichtbeelden.

Excursie op Vrijdag 11 Februari 1921, Utrecht.

Des morgens gaan (max. 30) 4de en oudere jaars de proefinstallatie voor poederstoken bezichtigen. De anderen bezoeken de Bovenbouwwerkplaats der N. S.

± 12 uur: Gemeenschappelijke lunch in „minus” à f 1.25.

Des middags: Gezamenlijk bezoek aan de Waasfabriek „Werkspoor” te Zuylen.

Extratrein Utrecht—Zuylen v.v.

Vertrek van den trein uit Den Haag: 8.48

(Vertrek Delft: 8.02 v.m.)

Inteekentijden bij La Brijn. Sluiting der lijn Dinsdag 8 Februari om 12 uur.

MIJNBOUWKUNDIGE VEREENIGING.

Gewone Vergadering op Maandag 7 Febr. 1921, 's avonds 8 uur in zaal 106 van het Gebouw Werktuig- en Scheepsbouwkunde (Nieuwe laan).

Voordracht met lichtbeelden en film getiteld: „Rifvormingen om en op Celebes”, door den heer van Vuuren, hoofd van het Encyclopaedisch Bureau.

Namens het Bestuur:
W. A. TERWOGT,

(Zie verder Tweede Blad.)

ADVERTENTIËN.

Indologen Bal

op Dinsdag 15 Februari a. s. in de groote zaal van den Dierentuin te 's-Gravenhage.

Introductiekaarten à f 2,— per persoon met opgave van namen te bekomen bij de onderstaande adressen.

De Balcommissie:

W. MONHEMIUS, Stationsweg 16, den Haag.

W. PERKS, Hooge Rijndijk 104, Leiden.

MAS HERMEN, Valkenboschlaan 25, den Haag.

W. PENNINGCK, Danckertsstraat 23, den Haag.

R. SCHÄFER, Gr. Hertoginnelaan 228, den Haag.

Aanvang 8 uur. Avondtoilet gewenscht.

DRUKWERK

zooals 't behoort:
„af” en ... op tijd.

Naamlooze Vennootschap
Vereenigde Drukkerijen
Judels & Hoogland, Delft
Choorstraat 47 = Telefoon 247

LEVERING VAN

Diners vanaf f 0,95

NASSI GORENG.

JACHT- EN VISCHSCHOTELS

Aanbevelend.

C. F. RUTER, Kok, Oude Delft 12

TE HUUR AANGEBODEN voor direct
een frissche

ZIT- EN SLAAPKAMER

Adres OUDE DELFT 138.

Verkoop van boeken tegen sterk verlaagde prijzen.

Van af Donderdag 3 Februari zullen in onzen boekwinkel tegen tot op de helft en meer verminderde prijzen worden aangeboden boeken die zich sedert drie jaar of langer op magazijn bevinden, beschadigd zijn of onfrisch zijn geworden en niet meer voor nieuw kunnen worden verkocht, w.o. ROMANS, JEUGDLECTUUR, PLAAT- en PRACHTWERKEN, LETTERKUNDE, TECHNISCHE WERKEN, WERKEN OVER KUNST, SCHOOL-BOEKEN, alsmede GLOBES, DOOZEN POSTPAPIER, BRIEFORDNERS, enz.

Boekhandel J. WALTMAN JR. - Binnenwatersloot 33, DELFT.

Tweede Blad

Uitgevoerd bij het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 3 Februari 1921. No. 15.

TECHNISCHE HOOGESCHOOL.

OORDEEL OVER EEN ANTWOORD OP DE PRIJSVRAAG

Geschreven in Juni 1919, en te beantwoorden
op 15 September 1920 door studeerenden aan een
Nederlandsche instelling van hooger onderwijs
(ingevolgt art. 37 der Hooger-Onderwijswet).

AFDEELING DER BOUWKUNDE.

De vraag luidt als volgt:
Vervraagd wordt het ontwerp voor een Studenten-
woning te Delft. Verondersteld wordt dat een nieuwe
woning te Delft leidt naar een nieuw te maken stads-
kwartier. De hoofdweg door dit kwartier is tevens
de hoofdverkeersweg, die aansluit op den weg
naar Den Haag en die het groote verkeer Rotterdam—
Den Haag zal opnemen. Het terrein ligt op
de hoek van dien hoofdweg en een anderen breed-
tegenwoordig weg, waarlangs een breede vaart is ontworpen.
De aanwezigheid van die vaart kan bij den
aanleg van het terrein voor vijvers of grachten
van belang partij getrokken.

De afmetingen van het terrein zijn vrijgelaten,
zoo lang moge dien tweeden weg niet gaan
over een breedte van 300 M.

De bedoeling is, dat de te stichten wijk
niet enkel als woonwijk voor de studenten, maar
ook als centrum van het studentenleven zal zijn
beschouwen.

In verband daarmee zijn dus onder meer op het
terrein te ontwerpen:

een clubgebouw met societeitslokalen, leeszalen,
al of niet met terrassen aan een eventueelen
plein in verband met de vaart,

een gebouw voor vergaderingen, concerten, enz.,
een gebouw voor een roei- en zeilvereniging,
een turngebouw met sportterreinen,
een bad- en zweminrichting,

een centraal gebouw voor verwarming met
water- en strijkinrichting, enkele kleine winkels
voor dagelijksche benodigdheden.

De woningen der studenten zullen zijn op te
stellen in den geest van de studentenwoningen der
Engelsche Colleges.

De schoonhouden en de verder noodige bediening
dezer woningen geschiedt van uit een centrale
administratieve afdeling, die in een deel van het
clubgebouw kan worden ondergebracht en waar
de administratie van alle aangelegenheden
studentenwoning en van de onderdeelen daarvan
wordt gevoerd.

De maaltijden der studenten geschieden gemeen-
schappelijk in het clubgebouw.

De wijk geheel is in te richten voor 1000 studenten.
De wijk wenschte kunnen meer inrichtingen dan de
vorige genoemd in het plan worden opgenomen.
Vervraagd wordt een situatietekening van de ge-
heele wijk, schaal 1 : 500, waarop de ligging der
verschillende gebouwen en inrichtingen duidelijk
aangegeven.

Van vier verschillende punten in het complex
gebouwen wordt een perspectiefschets in kleur ver-
vaard.

Daarboven wordt gevraagd:

Het ontwerp van een woningtype.
De studentenverblijven bestaan uit een woon-
kamer (25 à 30 M².) en een klein slaapvertrek.
De vertrekken zijn eenvoudig doch gezellig in te
richten.

Deze woningen kunnen worden ontworpen met
verdieping, waarbij elke ingang toegang geeft
hoogstens zes verblijven, terwijl de woning-
typen tot bouwblokken worden vereenigd, of
wel in kleine woninggroepen afzonderlijk
worden geplaatst.

De combinatie van de beide typen is toegelaten.
De noodige aandacht dient te worden geschonken
aan de gelegenheid voor bereiding van eenvoudige
maaltijden of dranken, de inrichting van privaten,
de mogelijkheid voor verwijdering van vuil, enz.

Van deze woningen worden gevraagd:
de noodige plattegrondteekeningen, vóór- en
achtergevels en een doorsnede, schaal 1 : 50.

Het ontwerp voor het clubgebouw.
Dit gebouw bevat behalve de noodige vestibules,
wastuinen, toiletten, dienstrappen, liften, buffetten,
ruime kamers, enz., het volgende:

Op den begaenen grond: Societeitslokalen tot een
gemeenschappelijke oppervlakte van ongeveer 400 M².
Een billardzaal voor 12 billards.

Een zaal tot een gezamenlijke oppervlakte van
ongeveer 700 M².

Een centraal gelegen keuken groot ongeveer 200
M² met spoelkeuken, koffiekeuken en met daarbij
aansluitende aanrechtkamer. Deze ruimte moet ge-
eenvoudig verbinding hebben met het sousterrain.

Een bestuurskamer.

Een directeurskamer met antichambre en de
noodige ruimte voor de administratie met kluis en
archief.

Een ruime trap, toegang gevende naar de eerste
verdieping.

Op de eerste verdieping: Leeskamers ter ge-
zamenlijke oppervlakte van ongeveer 200 M². met
een aansluitende boekenbergplaats groot ongeveer
150 M².

Vier vergaderzalen elk groot ongeveer 70 M². en
een tiental disputkamers elk groot ongeveer 35 M².

In het sousterrain zijn te ontwerpen ruime wijn-,
bier- en provisiekelders.

Voorts linnenkamer, rijwielfbergplaats voor 300
rijwielen, bergplaatsen voor meubilair, glas, porse-
lein, enz.

Van dit plan worden gevraagd: de plattegrond
gelijkstraats, verdieping en sousterrain schaal
1 : 200,

twee doorsneden, schaal 1 : 100,
twee gevels, schaal 1 : 100,
een perspectiefschets.

De behandeling der teekeningen wordt vrijge-
laten.

Op deze prijsvraag is één antwoord ingekomen.

Onder het motto „Studwijk” is een ontwerp in-
gezonden, voorgesteld op 13 teekeningen, welke
voldoen aan de algemeene eischen van het program.
De teekeningen, hoewel enigszins schetsmatig be-
handeld, zijn vlot uitgevoerd en getuigen van een
geoeffende hand.

Omtrent situatie en indeeling wordt door de Af-
deeling het volgende opgemerkt:

Het geheele bouwcomplex is aan gene zijde
van een nieuwen verkeersweg Den Haag—Rotter-
dam op pl.m. 500 M. ten N.O. van den Oostsingel
geprojecteerd, met de korte zijde aan de Twee
Molentjesvaart gelegen. Het ligt daardoor onnoodig
ver van het centrum der stad. De verbinding hier-
mede door een schuin geprojecteerde straat, uit-
gaande van den Oostsingel tegenover de Vlaming-
straat, is niet fraai, noch bij den aanvang, noch bij
de uitmonding.

Wenschelijk ware geweest om dit bouwcomplex
in den Bieslandschen polder, dus ten Z.W. van den
nieuwen verkeersweg aan te nemen ter nauwere
aansluiting met de bestaande en de in aanbouw
zijnde gebouw-groepen van verschillende afdee-
lingen der T.H. Deze toch — als voornaamste vere-
eenigingsplaatsen der studenten — zijn de aange-
wezen uitgangspunten. Voor deze opvatting is het
bestaande zeer vage uitbreidingsplan van Delft,
waaraan de ontwerper te angstvallig heeft vast-
gehouden, geen bezwaar.

Deze scheeve verbindingsweg heeft op de alge-
meene groepeerings der gebouwen te veel geïnfluen-
ceerd, zeker niet ten bate van het algemeen aspect
van het voorplein, waaromheen de hoofdgebouwen
staan. Een zekere verbrokkeling en onrust van dit
plein is het gevolg van het gemis eener sterk spre-
kende richtingsas in verband met den langwerpigen
vorm van het plein, waaraan het Clubgebouw, het
Administratiegebouw, het Concertgebouw e.a.
staan.

Overigens is de aanleg der geheele wijk verdien-
stelijk. Goed is de groepeerings der gebouwen voor
watersport langs de Twee Molentjesvaart. Goed ook
de groepeerings der vele woongebouwen voor de
studenten, afwisselend in open en aaneengesloten
bouwblokken, daardoor gelegenheid biedende tot
het ontstaan van een aangename, levendige stads-
wijk.

Overgaande tot de bespreking der gebouwen zelve
komt het Clubgebouw, het hoofdmoment van den
geheelen aanleg, allereerst in aanmerking.

De Afdeling erkent gaarne den frisschen, gees-
tigen opzet van dit grondplan. De vele moeielijk-
heden, verbonden aan de diagonale ligging der
voornaamste zalen, zooals de ontwerper heeft aan-
genomen in verband met de ligging om het voor-
plein, zijn met talent opgelost. De ruimtewerking
zal in verschillende gedeelten van het interieur tot
verrassende perspectieven aanleiding geven. Fraai
is de oplossing van de hoofdvestibule met de mid-
dentrap en de zijtrappen in de dwarsas van het
plan. Ook de uitbouwen der eet- en societeitszalen
kunnen tot aangename ruimtewerking leiden. Ge-
noemd zij nog de oplossing van de binnenplaats-
ruimte en hare verbinding met de hoofdvestibule;
er is voor behoorlijke lichtverdeling in het plan
gezorgd en de centrale ligging der keuken met aan-
hoorige bijlokalen is practisch goed.

Toch mag niet verzwegen, dat het stelsel van
splitsing der groote zalen, met name de societeits-
zalen, de eetzalen en ook de leeszalen op het boven-
plan aan ernstige bedenking onderhevig is, vooral
bij de societeitszalen, waar, door de scheiding in
tweeën, de dienst van het buffet wordt verdubbeld
en de exploitatie kostbaar wordt gemaakt. Maar
ook en vooral omdat door die scheiding het gezellig
verkeer, het algemeen clubleven van de studenten
wordt onderbroken en de aanleiding tot het vormen
van aparte kleine clubs of coterieën ten onrechte
wordt bevorderd.

Ten slotte wordt ook de beknoptheid, de duide-

lijkheid, het overzienbare van den aanleg bena-
deeld.

De plattegronden der verschillende woningtypen
voor studenten zijn zeer goed en voldoen geheel
aan de eischen, die aan dergelijke woningen mogen
worden gesteld. Dit geldt zoowel voor het vrij-
staande blok van twaalf appartementen, als voor
de aaneengesloten bouwblokken. Alle zijn zij van
gelijkwaardige distributie, van beknopte, doch
ruime opvatting, zonder in het minst ruimtever-
spillend te zijn. De woonvertrekken zijn van goede
verhouding, de onderlinge verbinding dier ver-
trekken is evenals de verbinding met de dienstver-
trekken, uitnemend. Vestibules, trappen, gangen,
W.C.'s hebben goed licht en lucht en vormen met
de woonkamers een bruikbare aangename woning.

Smaakvol en oordeelkundig zijn voorts de ver-
schillende woningtypen over het terrein verdeeld
en gegroepeerd.

Hoewel de gevelarchitectuur wel van talent ge-
tuigt, is zij toch het minst bestudeerde gedeelte
van het ontwerp. Talent spreekt wel is waar in
de groepeerings der massa's, in het gevoel voor ver-
houdingen in de verdeling der raampartijen, in
het verband van openingen en muurdammen, —
les pleins et les vides — doch, ondanks deze kwalite-
iten, heeft het geheel iets kils en wordt juist het
intieme, het gezellige karakter eener jongelieden-
woning gemist. Deze indruk wordt vooral ge-
wekt door de stelselmatige weglating van het dak
en de kroonlijst, de natuurlijke eeuwenoude be-
schutting en bekroning van de woonruimte en den
gevelmuur in een Noordelijk regenklimaat. De ge-
vels, zonder de schaduwrijke, veilige bekroning van
de kroonlijst, zonder de levendige silhouet van het
dak, hebben iets stars, onafgewerkt, iets zuidelijks
en laten hier onbevredigd. Wel is getracht de
bovenlijn der gebouwen door talrijke kleine voor-
sprongen te verlevendigen; ook leidde het zoeken
naar silhouet tot doellooze verhooging van ver-
schillende geveldeelen, doch deze tendentieuze
hulpmiddelen hebben veeleer tot verbrokkeling en
onrust geleid.

Bovendien is het systeem van terrasvormige,
horizontale afdekking, dat in gebouwen van jonge
architecten thans voorkomt, van practisch stand-
punt, niet zonder gevaar en heeft meermalen kost-
bare reparatiën noodig gemaakt, zonder afdoende
herstelling te verkrijgen.

Ten slotte zij nog gewezen op de stelselmatige
toepassing van groote, vlakke, vooruitspringende
muurmassa's tusschen en boven de raampartijen,
zonder organisch verband met het geveldak en niet
van plompheid vrij.

Alles samenvattende komt de Afdeling tot de
conclusie, dat het ontwerp niet voor bekroning in
aanmerking kan komen.

De Afdeling wenschte hare waardeering uit te
spreken voor het talentvolle werk, dat ondanks
zwakheden een schoone belofte inhoudt, waarom
dan ook voor den ingezonden arbeid een eervolle
vermelding kan worden toegekend.

Nadat daartoe vergunning van den inzender was
ingekomen, bleek bij opening van het verzegelde
naambriefje deze te zijn:

JOHANNES ANTONIUS VAN DER LAAN,
Candidaat-Bouwkundig Ingenieur.

De Senaat der Technische Hoogeschool:

J. NELEMANS, Rector-Magnificus.

J. A. G. VAN DER STEUR, Secretaris.

Delft, Januari 1921.

AANVANG COLLEGES EN OEFENINGEN.

Lector C. J. Marcus, arts, zal Maandag, 7 Febr.
1921, 's avonds 7 uur precies in gebouw Indische
Instelling, zijn lessen hervatten.

UITSLAG EXAMENS.

Geslaagd voor het Candidaats-examen voor
Civiel-ingenieur de heeren: D. A. van Aaldereen,
E. J. Baumann, B. C. M. Boot, J. P. van Bruggen,
A. S. Carpentier Alting, W. G. van Dalzen, A. L. A.
van Drimmelen, W. F. Eysvoogel, A. H. Fabius,
J. van der Ham, L. Harmens, J. Heykoop, F. W. G.
Hofman, A. J. Ingen Housz, J. W. F. Jansen, J. C.
Keller, W. K. Krabbe, F. F. Lapré, J. Liscaljet, J.
van Lookeren Campagne, T. J. Marks, M. H. H.
van der Meij, A. P. Mioulet, S. Noyon, Jhr. M. J.
Ortt, F. van Tetterode, C. A. de Vassy, R. G.
Veenenbos, A. N. M. Vulsmas, L. E. Wisse, H. J.
van der Woude.

Geslaagd voor het Candidaats-examen voor
bouwkundig ingenieur de heeren: C. E. Alexander,
W. Bijl, E. Kuipers.

Geslaagd voor het Ingenieurs-examen voor
bouwkundig ingenieur de heer H. J. Heuvelink.

Geslaagd voor het ingenieursexamen voor werk-
tuigkundig ingenieur de heeren: W. Ascherman
(met lof), F. W. van Berckel, J. D. Berdenis van
Berlekom, J. Bergmans (met lof), R. J. Dinger,
N. H. Go, P. de Gruyter, T. T. Han, A. L. Hasekamp
(met lof), B. G. van der Hegge Zijnen, G. Hulshoff,
G. Kapsenberg, F. A. Klein, J. C. H. Leusden,

P. J. Ch. van de Loo, J. A. Marcman, G. C. Methorst, J. A. Moll, L. Monhemius (met lof), A. M. Mynlieff, J. G. Ouwehand, L. L. C. Polis, W. A. C. Pont, A. W. H. C. F. Reygers, G. A. Rosenthal, A. van Rijn, R. Sybolts, N. J. den Tex, F. Thiel en L. Versteeg Hzn.

Geslaagd voor het candidaatsexamen voor werktuigkundig ingenieur de heeren: M. Beeling, J. Bethlem, P. W. van Bleywijk Ris, A. P. Bliet, M. J. C. Buchli, J. van Dorp, M. J. van Dijk, P. de Fremery, P. van Gelder, H. C. King (met lof), O. J. Knol, J. P. H. Konings, J. von Köningslów, L. J. Kramers, J. H. Copius Peereboom, J. A. Kuipers, D. P. van Leeuwen, W. Meindersma, J. A. C. Oudemans, J. C. Santhagens, H. H. Smith, A. J. P. Smulders, J. van Stappen, T. J. J. Trapman, H. G. van Veldhoven, H. L. J. Vinke, C. Wagtho, G. J. van der Wal, P. J. Winkler Prins, W. G. Muller, J. Roosenschoon; en voor het candidaatsexamen voor scheepsbouwkundig ingenieur de heer E. Luchsinger.

Geslaagd voor het candidaatsexamen voor electrotechnisch ingenieur de heeren R. H. Borkent, E. van der Hoek, J. S. Hooghiemstra, S. G. C. Langendam, J. P. van Lier, K. Lutomirski, H. Mak, H. C. C. M. Vorst en W. C. de Vries.

Geslaagd voor het ingenieursexamen (electrotechnisch ingenieur) de heeren J. Aberson, L. S. Badings (met lof), W. ten Berge, P. J. G. van Diggelen, R. G. Gerritsen, L. Jacobs, W. O. Julius, A. B. Kelder, J. B. Leeuwenberg, A. J. Odinet, D. C. Schumm, F. H. A. van Stekelenburg en J. D. Wackwitz.

CORRESPONDENTIE.

MEJUFFROUW DE REDACTEUSE.

Neen, dit is geen drukfout. Er zijn woorden op -eur, die in het vrouwelijk op -euse eindigen en er zijn er die op -ice eindigen. Ik voel het vrouwelijke van redacteur als „redactrice” en niet als „redactrice”. Ja zeker, het is een kwestie van gevoel, en men moet in het Fransch voelen. Dat kan niet iedereen, maar ik heb een Fransche gouvernante (op -ante) gehad en die heeft het mij geleerd.

U, mejuffrouw de redacteuse, behoort tot de beoefenaarsters van schoone kunsten, zooals danses en masseuses. De uitgang -euse geeft iets harmonisch, iets, dat prettig aandoet, terwijl de uitgang -ice doet denken aan een directrice, een leelijk, streng mensch, met een stijve boord om, en een lorgnet aan een kettinkje. Voor het geval, dat U geen Fransche gouvernante hebt gehad, en uw Fransch gevoel ook niet op andere wijze, b.v. in een pensionaat te Genève, hebt kunnen aankweken, ben ik zoo vrij U attent te maken op het verschil tusschen het Hollandsche „juffrouw” (lieft met den klemtoon op de laatste letter) en „mejjuffrouw”. Wanneer U dit verschil voelt, zoo zult U het op prijs stellen met „mejjuffrouw” aangesproken te worden; zoo niet, dan verdient U dat ik mijn brief met „juffrouw” vervolg, of maar heelemaal niet.

Ik maak me echter een vrij gunstige voorstelling van U, in het bovenstaande kunt U tenminste eenige innerlijke en uiterlijke eigenschappen vinden, welke ik U niet toeschrijf. Ik weet dat er twee dames in de S.W.-redactie zitten. Ik ken U echter geen van beiden, zelfs niet van gezicht. Mocht dus onverhoopt, één van U (de Hemel beware mij voor — beide) juist aan deze kenmerken voldoen, zoo smek ik U, uw toorn niet op mij te doen nederdalen, maar op uwen mede-redacteur, die mij verzekerd heeft, dat zijn ambtgenootjes de meest liefelijke meisjes waren, die men zich denken kan.

Na echter ter zake; ik heb U beloofd te schrijven over een onderwerp, dat speciaal in uw lijn lag, in de lijn van eene vrouwelijke redacteur. Ik zal schrijven over „de minderwaardigheid van de vrouw”.

Ho, ho, schrikt U maar niet. Ik bedoel: minder waard dan de man, en dan nog maar in zeer weinige aangelegenheden, maar juist die, waarover de vrouw zich geweldig druk maakt, tenminste de moderne vrouw. U raadt reeds, dat hier niet onder valt de huishouding. Daarover zal ik 't dan ook niet hebben, ik matig mij nooit een oordeel aan over dingen waar ik geen verstand van heb.

Wanneer echter zoodadelijk dit onderwerp even aangeroerd wordt, dan is dat alleen om het bewijsmateriaal, dat deze tak van dienst oplevert, en dat mij in staat stelt de minderwaardigheid van de vrouw in enkele opzichten aan te toonen.

Misschien mogen mijne beweringen U zonderling toeschijnen, misschien hebt U ze al honderd keeren van anderen gehoord, maar ik verbeeld mij, dat ze niet alleen oorspronkelijk zijn, maar ook juist, gezien mijne veeljarige ondervinding. Neen, U behoef niet te walgen, dit is niet wat mannen gewoonlijk verstaan onder „ondervinding van vrouwen”. Mijn ondervinding begon bij mijn geboorte; en zij duurt nog voort. Het studiemateriaal waren: mijn meisje, mijn moeder, mijn zuster en mijn ploertin.

Van mijn meisje zal ik U niet veel meer vertellen, dan dat zij heel lief is; als studiemateriaal is zij echter onmisbaar, de genoemde minderwaardigheid treedt bij haar sterk op den voorgrond. Dit zou ook niet anders kunnen, want dan zou ze mijn meisje niet zijn. Zij is een ideale vrouw, want zij is onlogisch, onpractisch, onhandig, egoïstisch, koopziek en haatdragend.

Mijn meisje zegt wel eens dat ik een vrouwenhater ben, omdat ik zulke leelijke dingen zeg, maar zij weet wel beter. Ik haat alleen de vrouwen, die hun waren aard verloochenen, vrouwen, die alles zelf willen doen, en zich niet door een man laten helpen, omdat zij niet willen erkennen minder capabel te zijn, vrouwen, die met mannen willen debatteren, omdat zij denken even logisch te zijn. En de vrouwen met wandelstokjes, rijbroeken, motorrietsen en sigaretten, zult U er aan toevoegen. Neen, mejuffrouw, dat zijn geen onvrouwelijke eigenschappen, deze verschijnselen wijzen alleen maar op coquetterie, en dat is juist een vrouwelijke eigenschap, en een heel goede.

Een vrouw is haatdragend al noemt zij zichzelf vergevingsgezind. Er zijn dames, die beweren, dat er nooit oorlog gekomen zou zijn als er maar vrouwen in de regeeringen hadden gezeten. Gelukkig is dat tot nu toe nog niet het geval geweest, maar mocht het ooit zoover komen, dan voorzie ik de grootste oorlogen. Als argument voerden deze dames aan, dat een vrouw gevoeliger is dan een man en er dus iets dat zóó tegen het gevoel strijdt, als een oorlog, nooit goedgekeurd zou worden.

Zeer zeker is de vrouw gevoelig en dat is maar goed ook, want dat is een van haar goede eigenschappen. Maar die gevoeligheid is nu juist de strop. De vrouw beredeneert niet dat iemand haar vijand is, zij voelt het. Zoodra zij maar een klein vermoeden heeft van zijn vijandigheid, of iemand fluistert het haar in, dan haat zij ook direct, en zoo fel als zij maar enigszins haten kan. Zal zij in dien toestand het weerzinwekkende van een oorlog zien? Neen, zij zal verblind zijn, omdat een vrouw altijd verblind is door liefde en door haat. Zij zal niet aan een nederlaag denken, maar alleen aan de overwinning. Zij zal in het onmogelijke het mogelijke zien, omdat zij onlogisch is.

Moeten wij dus vrouwen in de regeering hebben, om van vrouwelijke diplomaten maar heelemaal niet te spreken?

Ik ben niet tegen de emancipatie der vrouw, zij moet evengoed haar plaats in de maatschappij hebben, maar dan ook haar eigen plaats en niet die van den man. Er mag echter wel eens goed vastgesteld worden wat nu eigenlijk betrekkingen zijn voor mannen en wat voor vrouwen, want daartrent heerschen thans nog de meest zonderlinge opvattingen. Natuurlijk kunnen voor huisvrouw slechts vrouwen genomen worden. In plaats echter dat de meeste meisjes zich hierop toelagen, gaan zij, vooral in meer intellectuele kringen, zich wijden aan kunst of studie, en liefst met zooveel ijver, dat zij een of ander diploma behalen, zoodat zij hun eigen geld kunnen verdienen. Dit nu, is tegen de natuur in, zij moesten zich toelagen op het vinden van een man, doch dit is een kunst op zichzelf en kan niet tegelijk beoefend worden met iets anders. Deze kunst wordt nu uit het oog verloren, en als iets minderwaardigs beschouwd, maar het is het hoogste dat er voor de vrouw bestaat.

Minstens drie kwart van de thans z.g. zelfstandige vrouwen hadden gelukkig huismoeder kunnen zijn, nu strompen zij voort, omdat zij geen weg weten, zij dwalen rond in een doolhof, omdat zij de deur, die zij binnen hadden moeten gaan, al lang voorbij zijn.

Ja, mejuffrouw de redacteuse, de groote maatschappij is een doolhof, zij is eigenlijk niet gemaakt voor vrouwen, tenminste niet voor loslopende vrouwen. Dat doolhof is heel groot en het oefent een groote aantrekkingskracht uit, omdat de vrouw nieuwsgierig is; maar naast dat doolhof is een prachtige tuin, deze tuin is afgesloten, er is maar één ingang en wie daar eens voorbij loopt komt in het doolhof terecht en vindt dien ingang zonder mannelijke hulp nooit terug.

Kunt U raden hoe die tuin heet?

Dat de vrouw in dat doolhof, de groote maat-

schappij, niet thuis behoort, kunnen wij dag om ons heen zien. Dat komt omdat zij niet praktisch is, zij zal zich nooit aan verkeersregels en andere praktische instellingen wennen. studiemateriaal heeft mij dat duidelijk bewezen.

Ik stapte laatst met mijn zuster in de tram wij gingen binnen zitten, er waren nog zitplaats over. Bij de volgende halte stapte er een dame die op het balkon bleef staan, en mijn zuster mij, waarom ik niet voor haar opstond, want ik haar attent maakte op de nog aanwezige ruimte. De dame zag dit echter niet en versperde den op het achterbalkon, hoewel ze liever een zitplaats had, hetgeen bleek, toen er later zooveel ruimte kwam, dat ze het wel zag, en ging zitten.

Een vrouw kan in het moderne verkeer alleen staan, zij moet op alles gewezen worden maar niet door opschriften en bordjes, want leest ze niet. Op stations, waar het wemelt van bordjes, zoodat de dames ze wel moeten lezen, den de conducteurs en andere mannen met formpetten op, toch nog lastig gevallen, zeker dat de dames de bordjes niet gelooven.

Als ik met mijn meisje of met mijn moeder beschappen ga doen, krijg ik altijd medelijden de winkelbedienden, vooral in winkels waar dames komen. Mijn meisje bestelt een boek van zij noch den schrijver, noch den uitgever maar alleen de titel, en dan nog fout. Is dat om hetsch te worden? Blijkbaar voor een geaard winkelbediende niet, want zij wordt er steeds even voorkomend te woord gestaan. In garen- en bandwinkel koopt mijn moeder Meter band van 10 cts per Meter. De winkelvrouw is gek genoeg om dat precies af te meten.

Ja mejuffrouw de redacteuse, dat vindt u schien niet gek, maar ik wel. Ik koop nu wel garen of band, maar ik koop wel eens een paar keer ijzerdraad, en dan koop ik in eens tien of zoo, want het komt altijd wel te pas, en dat gemakkelijker voor de bediende. Maar een vrouw is onpractisch en egoïstisch en koopt dus 9,75. Die gebruikt zij precies op, want anders had ze 9,75 M. gekocht, en voor haar straf heeft niets over als ze plotseling eens een stukje nodig heeft.

Ik heb in het begin gezegd, dat ook de huishouding mij bewijzen heeft geleverd van de minderwaardigheid van de vrouw. Niet dat ik wil bewijzen dat een man beter de huishouding zal kunnen dan een vrouw, maar alleen dat hiervoor eenige eigenschappen noodig zijn, die bij den man meer zijn ontwikkeld.

Ik erger mij dagelijks aan mijn ploertin, hoewel zij een groot studentenhuis heeft, waar minstens iederen dag vijf kachels moet aanmaken deze kunst, ondanks de vele oefening, nog steeds niet verstaat. Zij kan het niet zonder groote massa's hout, veel rook, en vaak negatief succes.

Dat zijn van die kleine handgrepen, die nu maal niet in den vrouwelijken aard schijnen te liggen. Ook de damesstudenten vertoonen het gelijks op hunne laboratoria. Om een klein voorbeeld te noemen, mejuffrouw de redacteuse, ik niet of U technoloog bent, maar zonder dat U ook wel eens een lucifer moeten aansteken, ik durf wedden, dat U het niet goed doet, althans anders dan een man, en er zeker één van de breekt.

Genoeg, mejuffrouw de redacteuse, ik zal U langer plagen. Misschien jeuken U de vingers om naar den vulpen te grijpen, en heeft trouwe gediensstige, die bij de dames maar vaak gemaltraiterd en in de zonderlingste dingen bewaard wordt, reeds uit ongeduld iets onfatsoenlijks gedaan. Misschien ook is U bijbaat al de lust ontnomen op mijn geschrijf te geeren. Ik vind alles goed, mejuffrouw, doe wat wilt, maar als U terugschrijft, blijf dan in Geen naam onlogisch en onhandig, toon, dat U waren aard nog niet verloren hebt. En verdr U als 't U belijft ook niet mijn naam, zooals mijn heer de redacteur. Wilt U hem overigens de groeten en zeggen, dat ik hem spoedig weer schrijven.

SECRETARIS

ADVERTENTIËN.

BIJ MIJ

krijgt U de hoogste waarde voor gedragen heerenkleeding, gebruikte boeken, enz. Wil men **werkelijk** de hoogste prijzen, ontbiedt dan

HERM. NORDEN,
GEDEMPTE GRACHT 60, DEN HAAG.

Restaurant „De Pool”
MARKT 25a. DELE

ABONNEMENT
♦ **DINERS** ♦

Couponkaarten van 10 Dinners f 14 en f
GEEN FOOIEN. NETTE BEDIENING

Aanbevelend,

F. W. J. JANS, Cuisinier